

til alle, der skal deltage i et retsmøde, dvs. ikke kun parter og vidner, men f.eks. også tolke.

Ved vurderingen af, om der er grundlag for at beslutte, at deltagelse skal ske via videoforbindelse mv., skal retten bl.a. lægge vægt på, om det vil være forbundet med omkostninger eller ulemper, hvis den pågældende, der skal deltage i retsmødet, skal møde fysisk frem i retten. Som eksempel på sådanne omkostninger nævnes i bemærkningerne til det pågældende lovforslag bl.a. omkostninger ved transport af frihedsberøvede personer, jf. herved prop. 2004/05:131, side 93 f og 224.

Ved vurderingen af, om der er grundlag for at beslutte, at deltagelse skal ske via videoforbindelse mv., skal retten endvidere lægge vægt på, om den pågældende person føler en særlig frygt ved at være til stede i retten. Ifølge lovbemærkningerne tænkes der herved f.eks. på vidner i sager om grov eller organiseret kriminalitet.

Efter § 10, stk. 3, kan deltagelse via videoforbindelse mv. ikke finde sted, hvis det må anses for uhensigtsmæssigt i forhold til formålet med personsens deltagelse og de øvrige omstændigheder. I lovforslagets bemærkninger er anført, at det afgørende må være, om retsmødet kan gennemføres, uden at kvaliteten i retsprocessen lider skade, eller at retssikkerheden på anden måde forringes. Retten må i sin vurdering i det enkelte tilfælde tage hensyn til sagens karakter, hvilken type retsmøde, der er tale om, hvilken rolle den pågældende person har, og hvad der skal foregå på retsmødet. Som eksempler på hensyn, der må indgå i vurderingen af, om deltagelse via videoforbindelse mv. må anses for uhensigtsmæssig, nævnes i lovforslagets bemærkninger bl.a. hensynet til rettens mulighed for at vurdere bevis, eller behovet for at en person er personligt til stede for at fremme en forligsmæssig løsning.

Ved vurderingen af, om der er grundlag for at beslutte, at deltagelse skal ske via videoforbindelse mv. bør retten normalt tage hensyn til parternes holdning til spørgsmålet. Parterne har imidlertid ikke det afgørende ord med hensyn til, om der skal anvendes videoforbindelse mv. I modsætning til hvad der er gældende under forsøgsordningen, bygger de nye regler i rättegångsbalken således ikke på et princip om frivillighed. Det er derimod retten alene, der afgør, om deltagelse skal ske via videoforbindelse mv.

Om baggrunden for at opgive samtykkekravet anføres i lovforslagets bemærkninger, at der findes situationer, hvor en parts fysiske tilstedeværelse i retten ikke kan anses for nødvendig, ligesom et fysisk fremmøde kan medføre omkostninger eller ulemper eller på anden måde hindre en effektiv ressourceudnyttelse, som ikke står i rimeligt forhold til betydningen af, at personen er fysisk til stede i retten. Det anføres, at det, hvis retten vurderer, at et retsmøde kan gennemføres via videoforbindelse mv., ikke vil være rimeligt, hvis parterne skal have afgørende indflydelse på spørgsmålet om, hvordan de skal deltage i et retsmøde. Det er retten, der har ansvaret for, hvordan den retlige proces afvikles, og retten træffer de beslutninger, som må anses for nødvendige for, at processen kan gennemføres under så gode forudsætninger som muligt. Det bør således også være overladt til retten at bestemme, om deltagelse i et retsmøde skal ske via videoforbindelse mv., jf. prop. 2004/05:131, side 91.

I lovforslagets bemærkninger anføres endvidere, at det dog kun rent undtagelsesvist bør komme på tale, at pålægge en part mod dennes vilje at deltage i et retsmøde via videoforbindelse mv. Retten bør dog have mulighed herfor, f.eks. hvor betydningen af, at parten er fysisk til stede i retssalen, ikke findes at opveje de omkostninger eller ulemper, der vil være forbundet med et sådant fremmøde. Som eksempel nævnes i lovforslagets bemærkninger fristforlængelser, og der henvises i den forbindelse til, at transporter af frihedsberøvede personer kræver store personalemæssige og økonomiske ressourcer, ligesom der også af sikkerhedsmæssige årsager kan være grund til at minimere antallet af transporter, f.eks. når der er risiko for flugt, jf. prop. 2004/05:131, side 95 og 225.

Endelig anføres det i lovforslagets bemærkninger, at muligheden for at deltage gennem lyd- og billedoverførelse (dvs. via videoforbindelse) normalt bør vælges frem for deltagelse gennem lydoverførelse (dvs. via telefon). Hvis retten skønner, at deltagelse via telefon er tilstrækkeligt, bør dette kommunikationsmiddel dog kunne vælges.

Også syn og skøn kan efter omstændighederne afholdes ved anvendelse af videoforbindelse mv. Efter rättegångsbalkens § 11 kan retten således, hvis den finder grundlag for det, beslutte, at syn og skøn skal afholdes ved anvendelse af videoforbindelse mv. En sådan beslutning må dog